

แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอาชีพ : กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย
ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

GUIDELINES FOR OCCUPATION GROUP DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF OCCUPATION
GROUP ADAPTATION OF REED, BAAN WA VILLAGE, BAAN WA SUB-DISTRICE, MUAENG KHON
KAEN DISTRICE, KHON KAEN PPOVINCE

กรรณิการ์ ท่ามา¹

¹ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

E-mail : sompanity@windowslive.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอาชีพ : กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงาน 2) ปัญหาอุปสรรค และ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แบบเจาะจง 4 กลุ่ม คือ 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐ 2) ผู้นำชุมชน 3) คณะกรรมการบริหารกลุ่ม และ 4) สมาชิกกลุ่ม การแสดงข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลมาสรุปผลและเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย กลุ่มมีโครงสร้างการบริหารกลุ่มที่ชัดเจน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกจากการระดมหุ้น มีสวัสดิการต่างๆ มีการรายงานงบทางการเงิน 2) ปัญหาและอุปสรรค จำนวนสมาชิกลดจำนวนลงเรื่อยๆ สมาชิกกลุ่มที่ผลิตสินค้ามีน้อยส่วนใหญ่เข้าเพื่อระดมหุ้นทำให้ขาดแรงงานฝีมือ วัตถุดิบเริ่มหายากต้องซื้อจากนอกพื้นที่ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และยังขาดการวางแผนด้านการผลิตสินค้า 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ เกิดจากการมีผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์ มีการประสานงานที่ดี สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนมีประสานความร่วมมือ

สรุปแนวทางการพัฒนาของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ที่จะทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จและยั่งยืน คือ พัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในในกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน หน่วยงานภาครัฐให้การหนุนเสริมด้านงบประมาณ องค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้นำกลุ่มหรือผู้แทนผู้นำกลุ่มมีพัฒนาการบริหารจัดการด้วยความเสียสละ โปร่งใสมีคุณธรรม

คำสำคัญ : การพัฒนา กลุ่มอาชีพ

Abstract

The objectives study entitled Guidelines for Occupation Group Development A Case Study of Occupation Group Adaptation of Reed, Baan Wa Village, Bann Wa Sub-District, Khon Kaen District, Khon Kaen Province. Of, were to study, 1) Operation management, 2) Problems and obstacles, and 3) Key success factors and guidelines for the development of strength. Key informants were specified purposefully into 1) Group of the leaders and the committees, 2) Group of Community leaders and Philosophers, 3) Group of the government officials, and 4) Group of representative members. The study utilized variety of qualitative methods to obtain rich data such as depth interview and focus group. Then, data were analyzed through descriptive method and content analysis to find the conclusion and suggestion.

Result of the study 1) Operation management issue, the group management was planed under a structure, of benefit sharing, There was an annual group meeting to report the financial statement. 2) Problems and obstacles were the declining of members. Most of raw material were purchased from outside, thus the operating. Cost was high, so, the financial outcome was low. 3) Factors associated with the success if the group were the strong group leader and committees. The group had visionary and charismatic leader, which persuaded the group member to participate in the group activities.

Moreover the group also received contributions from government agencies.

In conclusion, encourages the study more participation from group members in management and development. Local administration and related organizations should continually support group management in providing resource and knowledge. The group should have efficient and effective leader who devoted and honesty. The management of the group should be transparency and integrity to lead the group for success in the future.

Keywords: development, group.

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1- 10 ที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ ประเทศสามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว พ้นจากการถูกจัดให้เป็นประเทศที่ยากจน แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าวนี้เป็นเพียงแค่การเจริญเติบโตในลักษณะของภาพรวมภายนอกที่ยังขาดความสมดุลของการพัฒนาที่แท้จริง เพราะปัญหาความยากจนยังคงมีอยู่และขยายวงกว้างมากขึ้น มีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ การกระจายความเจริญระหว่างชนบทกับเมืองและการกระจายผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มคนในสังคมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่ล้มเหลว และไม่ยั่งยืนคือ มีเศรษฐกิจที่ดีแต่สังคมมีปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนต่ำลง [1]

โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ส่งเสริมให้ประชาชนประชาชนมีการรวมกลุ่ม สร้างการมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน โดยเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการ ที่สอดคล้องกับพื้นฐานและศักยภาพของชุมชน รวมทั้งทรัพยากร ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่น โดยเข้ามาดูแลส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มอาชีพธุรกิจชุมชนให้มีศักยภาพในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ทำให้สามารถบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วและตรงจุดมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดกับชุมชน

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการสนับสนุนตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้ริเริ่มงานผลิต “ผลิตภัณฑ์จากต้นกก” เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมจากรายได้หลัก ใช้วัตถุดิบที่ได้มาจากธรรมชาติในพื้นที่ให้

กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ด้วยการ บูรณาการภูมิปัญญาเดิมแล้วต่อยอดด้วยวิทยาการสมัยใหม่ ปัจจุบันกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย มีสมาชิกลดจำนวนลงเรื่อยๆ สมาชิกกลุ่มที่มีฝีมือเหลือเพียงผู้สูงอายุเท่านั้น สาเหตุเนื่องมาจากกระบวนการผลิตมีความยุ่งยากหลายขั้นตอน และใช้เวลานานในการผลิต ทั้งยังได้ค่าตอบแทนน้อยไม่คุ้มค่า ทำให้กระบวนการผลิตต้องประสบกับปัญหา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพในการดำเนินการของกลุ่ม ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่มีอยู่ หรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น และนำมาหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน มีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพ มีรายได้เสริมที่สูงขึ้น สามารถยกระดับเป็นผู้ผลิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในระดับสากล และยกระดับเศรษฐกิจรากฐานของประเทศที่จะเข้มแข็งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน
- 4.

3. ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากบุคคล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

เศรษฐกิจชุมชน คือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ ทั้งในด้านการผลิต การบริโภคและการกระจายผลผลิต โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจชุมชนคือ ให้มีส่วนร่วมคิด(Thing) ร่วมทำ (How) ร่วมรับผลประโยชน์ (For whom) บนรากฐานของความสามารถที่มีอยู่จากการใช้ทุนของชุมชน ทั้งที่เป็นสินค้าทุน (เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ ฯลฯที่มีอยู่หรือจัดหาได้ตามศักยภาพ) ทุนทางเศรษฐกิจ (ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างสะดวกราบรื่น เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ สภาพภูมิประเทศ การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น) และทุนทางสังคมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

แนวทางการส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจชุมชน 10 ประการ ดังนี้

1. นโยบายและกระแสสังคม เนื่องจากเรื่องความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจชุมชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่ออนาคตประเทศ

2. สำรวจผังชุมชนและเครือข่ายในแต่ละจังหวัด ควรมีการสำรวจและทำผัง (Mapping) ให้ทราบว่าชุมชนและเครือข่ายของชุมชนที่เข้มแข็งอยู่แล้วอย่างไรบ้างในเรื่องอะไร

3. ส่งเสริมการขยายตัวเครือข่ายชุมชน ส่งเสริมให้หมู่บ้านอื่นหรือตำบลอื่น เรียนรู้จากเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง ถ้ามีผังชุมชนเข้มแข็งก็ทราบว่าจะไปเรียนรู้เรื่องอะไร จากที่ไหน ได้บ้าง

4. สร้างศูนย์บริการวิชาการเบ็ดเสร็จ (One-stop service) เมื่อชาวบ้านรวมตัวกันทำกิจกรรม เช่น เกษตรผสมผสาน หรือการค้าขายต้องหาความรู้ทางวิชาการด้วยความยากลำบาก แหล่งวิชาการอยู่ห่างไกลและกระจายกระจายในแต่ละอำเภอควรมีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ทั้งเรื่องเกษตรอุตสาหกรรมชุมชน การค้าขาย รวมกันอยู่ที่เดียว โดยใช้กำลังคนที่มีอยู่แล้วมารวมกันที่นี่

5. เชื่อมต่อการค้าขาย ชุมชนมีกำลังน้อยและช่วงสั้น ควรจะมีการเชื่อมต่อให้มีกำลังและมีช่วงยาว ระบบการค้าขายเชื่อมต่อเช่นนี้จะทำให้หน้าที่เป็นระบบข้อมูลข่าวสารให้ชุมชนว่าอะไรขายได้ อะไรขายไม่ได้ ราคาเท่าไร

6. สื่อเพื่อสังคม สื่อเพื่อสังคมหรือสื่อเพื่อชุมชนนี้จะทำให้เกิดกระแสสังคม และเป็นเครื่องมือเรียนรู้ของชุมชนที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งโดยรวดเร็ว

7. ปรับวิธีงบประมาณและตั้งกองทุนเพื่อชุมชนมีกำลังทางราชการที่ทำงานในชุมชนเป็นอันมาก ควรมีการปรับวิธีการงบประมาณให้เอาพื้นที่หรือชุมชนเป็นตัวตั้งกองทุนเพื่อชุมชนที่เป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ

8. ออกกฎหมายเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีโครงสร้างที่จะส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ควรมีการศึกษาให้ดีและนำมาออกกฎหมายให้มีการปฏิบัติ

9. การฝึกอบรมทักษะการสร้างความเป็นชุมชน ในการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสร้างความเป็นชุมชนทั่วประเทศ ต้องการผู้ที่มีทักษะเป็นจำนวนมาก ควรมีการตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาทักษะการสร้างความเป็นชุมชนในมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏทุกแห่ง รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ หรือแม้หน่วยราชการ ศูนย์เหล่านี้ควรรวบรวมความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่ส่งเสริมให้คนทำงานแบบรวมกลุ่ม

10. การวิจัยเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและการประเมินผล กิจกรรมตั้งแต่ 1 ถึง 9 ล้วนต้องการการวิจัยเพื่อสร้างความรู้และเอาความรู้ไปใช้จะได้ทำงานได้ ถูกต้องควรมี

การเพิ่มงบประมาณ การวิจัยเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีกลไกการจัดการที่อิสระและมีคุณภาพ[2]

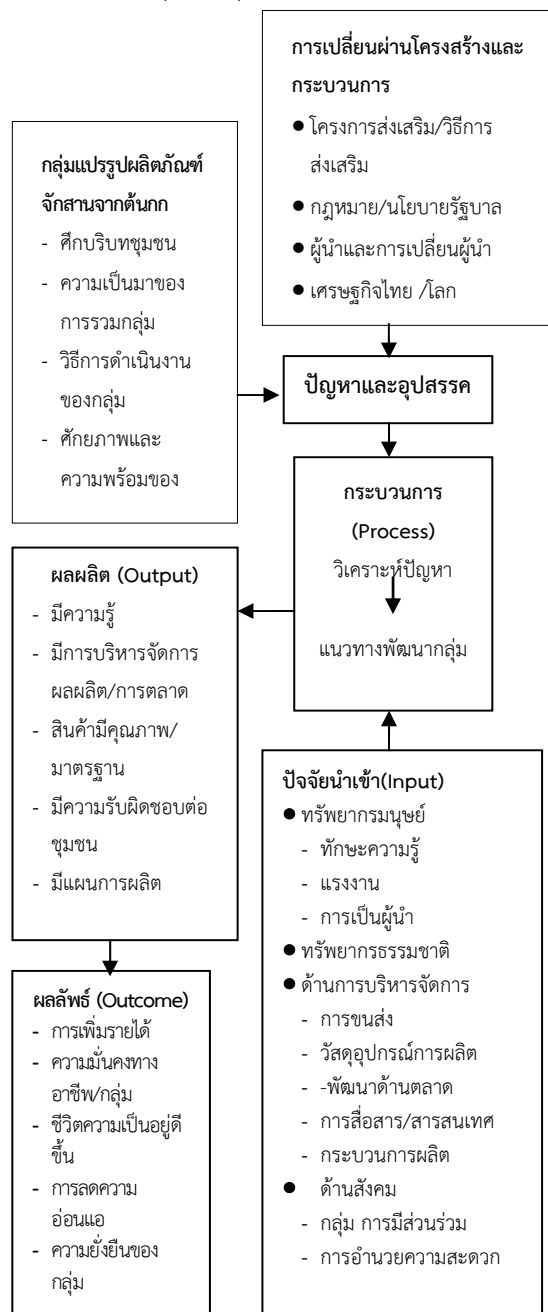
3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุกัญญา ทศมี. ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม จังหวัดสกลนคร การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการของกลุ่มจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการของกลุ่มจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม จังหวัดสกลนคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม คณะผู้บริหารเทศบาลพรพวนนิคม หัวหน้าสำนักงานปลัด นักพัฒนาชุมชน รวม 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และการสนทนากลุ่ม(Focus Group) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาแล้วนำเสนอผลการศึกษาในรูปของความเรียง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม จังหวัดสกลนคร ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหามาก คือกลุ่มไม่มีการประชาสัมพันธ์กลุ่มและสินค้าของกลุ่ม รวมทั้งไม่มีตลาดรองรับลูกค้า รองลงมาคือปัญหา ด้านคน คือสมาชิกกลุ่มยังไม่มีมีการประยุกต์ ปรับปรุงและพัฒนาสินค้าให้มีรูปแบบแปลกใหม่ มีคุณภาพได้มาตรฐาน ปัญหาด้านการเงิน คือกลุ่มมีปัญหาในเรื่องของผู้จัดทำบัญชีกลุ่มไม่มีความรู้ในด้านการจัดทำบัญชี ให้ถูกต้อง ละเอียด รอบครอบ ปัญหาสุดท้ายคือปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยที่กลุ่มไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการทุนแรง ลดเวลาทำงาน ข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการของกลุ่มจักรสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรพวน อำเภอพรพวนนิคม จังหวัดสกลนคร พบว่าด้านการจัดการควรทำการประชาสัมพันธ์กลุ่มในด้านต่างๆ ทั้งทางอินเทอร์เน็ต ป้าย และแผ่นประชาสัมพันธ์ เพื่อจะได้มีตลาดรองรับสินค้าของกลุ่ม และควรขยายตลาดไปสู่เครือข่ายสินค้า OTOP ควรให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ด้านคนและด้านเงิน ควรจัดการฝึกอบรมการบริหารจัดการให้กับกลุ่มให้ครอบคลุมในเรื่องวิธีการยกระดับสินค้าให้ได้คุณภาพดีมีมาตรฐาน การจัดทำบัญชีกลุ่มที่ถูกต้อง และใน ด้านวัสดุอุปกรณ์ เทศบาลตำบลพรพวนนิคมควรให้การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยทุนแรง ทุนเวลาให้กับกลุ่ม เพื่อกลุ่มจะได้บริหารกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างรายได้แก่สมาชิก และเป็นกลุ่มที่มีความยั่งยืนต่อไป [4]

พัฒนาพงษ์ ลาพิงค์ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในตำบลศรีเมืองชุม และศึกษาแนวทางแก้ไขและพัฒนากลุ่มอาชีพในตำบลศรีเมืองชุม ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวน 302 คน แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน และประชุมเชิงปฏิบัติการ(focus group) กับนักวิชาการกับนักวิชาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สาย เจ้าหน้าที่เคหะกิจสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สาย ครูจากศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอแม่สาย เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยที่ 12 ผู้แทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านในตำบลศรีเมืองชุม 3 คน ตัวแทนกลุ่มอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ 3 คน ตัวแทนกลุ่มอาชีพที่ไม่ประสบความสำเร็จ 3 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม ได้แก่ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม การได้รับความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่กลุ่มทำ จำนวนสมาชิก การใช้หลักการบริหารในการดำเนินงานของคณะกรรมการ คือ การวางแผน การใช้หลักความโปร่งใส การใช้หลักการมีส่วนร่วม การใช้หลักความเสมอภาค และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในตำบลศรีเมืองชุม พบว่า 1) ขาดการเตรียมความพร้อมให้สมาชิกกลุ่มอาชีพที่มีความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับอาชีพที่กลุ่มทำและขาดการจัดระบบเอกสารสำคัญ เช่น สมุดบันทึกการประชุมของกลุ่มอาชีพ สมุดบัญชี รายรับ-รายจ่ายกลุ่มอาชีพ สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของสมาชิกกลุ่มอาชีพที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ 2) การบริหารจัดการหรือการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้น พบว่า ขาดการนำหลักการบริหารจัดการที่ดี เช่น หลักการวางแผน หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาค มาใช้ในการบริหารงานของกลุ่มอาชีพ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการออกติดตามประเมินผลกลุ่มอาชีพ เช่น การสอบถามปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพบแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนากลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพควรปรับจำนวนของสมาชิกกลุ่มให้อยู่ประมาณ 15-20 คน โดยเน้นให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมอย่างจริงจังควรใช้หลักการวางแผน หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาคในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ และควรมีการออกติดตาม

ดำเนินงานของกลุ่มอาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรม/สัมมนา และศึกษาดูงานให้กับคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและศักยภาพกลุ่มอาชีพให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป [5]

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพ กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย เป็นการศึกษาระยะเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเอกสารทางวิชาการตำรา (Documentary Study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) เครื่องมือการศึกษา คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก การเสวนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ประชากรการศึกษา ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แบบเจาะจง 4 กลุ่ม คือ 1) คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 4 คน 2) สมาชิกกลุ่มจำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน 4) เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 4 คน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษา คือ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและสภาพการดำเนินงานของกลุ่ม 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ศึกษาและผู้ให้ข้อมูล แล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่อาศัยมุมมองจากบุคคลภายนอกและภายในชุมชนเป็นหลัก การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยนำเอาหลักของ Triangulation Method มาใช้ในการออกแบบการศึกษา กล่าวคือใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (Source Of data) และใช้วิธีการที่หลากหลาย (Multi-Method) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ รวมทั้งมีขั้นตอนการวิจัยที่เป็นระบบเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือได้ของการศึกษา

5. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ทั้ง 4 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วยแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2542 ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองขอนแก่น เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ด้านอาชีพ มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว โดยผลิตจากวัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีจุดเด่นมีเอกลักษณ์ของตนเองด้วยการบูรณาภูมิปัญญาเดิมต่อยอดด้วยวิทยาการสมัยใหม่ ผลิตภัณฑ์กลุ่มมีหลายรูปแบบ และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 3 ดาว แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือการ

ออกร้านในงานต่างๆทั้งในและต่างจังหวัด การสั่งทางโทรศัพท์ ภายใต้ตราสินค้า “กกงามจันทร์”

กลุ่มมีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิก ประกอบด้วยตำแหน่งประธาน รองประธาน บัญชี เற்றுญิก เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และ คณะบริหารจัดการ ที่ดำเนินการแก้ไขปัญหากลุ่ม อำนวยความสะดวก การให้ความรู้ การกำกับติดตาม การรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก มีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก มีสวัสดิการต่างๆเช่น เงินช่วยเหลือค่าศพ และให้กู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีการรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย รายงานงบท่องการเงิน ทุกครั้งที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และมีกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่กำหนดไว้

2. ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

2.1 ด้านคน จำนวนสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ลดจำนวนลงเรื่อยๆสมาชิกที่เหลือจะเป็นผู้สูงอายุ เนื่องจากกระบวนการผลิตของกลุ่มต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือ ละเอียดอ่อน มีความประณีตเป็นอย่างมาก ทำให้ขาดช่างฝีมือในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สมาชิกที่มีฝีมือในการผลิตสินค้ามีน้อยสมาชิกในกลุ่มหันไปประกอบอาชีพอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่มากกว่า สมาชิกที่ที่เข้ามาส่วนใหญ่เข้าเพื่อระดมหุ้นเท่านั้น

2.2 ด้านเงิน

ปัจจุบันต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเริ่มหายาก มีราคาสูง และยังได้รับผลกระทบจากคู่แข่งและการแข่งขันในตลาดเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริโภคมีอำนาจในการเลือกซื้อสินค้าที่มีความหลากหลายและมีอำนาจในการต่อรองเรื่องราคาสูงปรับเพิ่มราคาขายไม่ได้ทำให้กำไรลดลง ทำให้เงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานไม่พอเมื่อลูกค้าสั่งผลิตภัณฑ์ปริมาณมาก

2.3 ด้านการบริหารจัดการ

ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิต ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจวางแผนด้านการผลิตต่างคนต่างผลิตจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่คงที่ ไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้า ทำให้ไม่สามารถจัดการเงินทุนให้สอดคล้องกับการผลิตหรือการตลาดได้ รูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ยังไม่ทันสมัยขาดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสินค้า และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์

วัตถุดิบเริ่มหายาก เนื่องจากปัจจุบันต้นกกที่ปลูกในพื้นที่ลดน้อยลง ถ้ามีลูกค้าสั่งสินค้ามากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

ไม่พอ กลุ่มต้องพึ่งวัตถุดิบจากนอกพื้นที่มาใช้ในการผลิตซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วยให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน ได้แก่ สมาชิกกลุ่ม ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เช่นร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมวางแผน ประธานกลุ่มเป็นบุคคลที่เสียสละ อดทน มีคุณธรรมในการบริหารงานในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกคน และมีความมุ่งมั่นพัฒนา กลุ่มมีโครงสร้างองค์กรที่เป็นรูปธรรม มีกฎ ระเบียบข้อบังคับ กลุ่มที่ได้รับกายอมรับจากสมาชิก

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม หาช่องทางจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์และเป็นผู้ผลักดัน กลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

1. การมีส่วนร่วมของกลุ่ม สมาชิกต้องเข้าใจวัตถุประสงค์กลุ่ม มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนา เช่นร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน การบริหารกลุ่ม ย่อมเป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีบทบาท อุดมการณ์ร่วมกัน มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีความรัก สามัคคีกัน มีความเป็นเจ้าของ

2. การหนุนเสริมและการให้การสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ และองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่กลุ่ม เพื่อจะได้มีความรู้ และทักษะรอบด้านเหมือนกับนักธุรกิจมืออาชีพสามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างราบรื่นและยั่งยืนบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ซึ่งการหนุนเสริมและการให้การสนับสนุนจะต้องเป็นปัจจัยเสริม มิใช่ปัจจัยหลักในการพัฒนา กลุ่มให้ประสบผลสำเร็จให้แก่กลุ่ม

3. การบริหารจัดการ กลุ่มจะต้องมีการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้แทนผู้นำกลุ่มการบริหารมีความเสียสละและอดทน การบริหารงานด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม หรือวัฒนธรรมกลุ่มที่มีความชัดเจน มีการประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเน้นศักยภาพของชุมชน ทรัพยากร ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลการค้นพบ ได้ดังนี้

การบริหารจัดการกลุ่มในองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1)ด้านการวางแผน กลุ่มได้มีการวางแผนการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติไว้เป็นแนวทางหรือดำเนินงานในอนาคต 2)ด้านการจัดการองค์กร กลุ่มได้มีการสร้างการบริหารงานกลุ่มและอำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จ 3)ด้านการจูงใจ กลุ่มได้มีสวัสดิการ การแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับสมาชิกกลุ่ม และ4)ด้านการควบคุม กลุ่มมีกฎระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม การจัดทำบัญชีเพื่อใช้ในการควบคุมกลุ่มซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Bartol and Martin ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารจัดการที่จะนำองค์กรบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1)การวางแผน(Planning) เป็นกระบวนการทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด2) การจัดการองค์กร(Organization)เป็นกระบวนการที่ ทำหน้าที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่น เพื่อให้สามารถดำเนินการแผนที่ตั้งไว้ให้บรรลุเป้าหมาย 3)การจูงใจ (Leading) เป็นกระบวนการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นทำงานมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ4)การควบคุม (Controlling)เป็นกระบวนการที่มุ่งเป้าหมายการออกกฎระเบียบวิธีการที่จะทำให้กิจกรรมขององค์กรให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานงานและเป้าหมาย [3]

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า ปัญหาหลัก จำนวนสมาชิกกลุ่ม ลดจำนวนลงเรื่อยๆสมาชิกที่เหลือจะเป็นผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือ ละเอียดอ่อน มีความประณีตเป็นอย่างมาก ทำให้สมาชิกหันไปประกอบอาชีพอื่น ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่มาสืบทอดการผลิต และยังได้รับผลกระทบจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มสูงขึ้นทำให้ผู้บริโภคเลือกบริโภคสินค้าที่หลากหลายและมีอำนาจในการต่อรองราคา ต้นทุนการผลิตสูงแต่ขายในราคาเดิม กำไรลดน้อยลงเงินทุนหมุนเวียนใช้เพิ่มสูงขึ้น ต้องพึ่งวัตถุดิบจากนอกพื้นที่มาใช้ในการผลิตทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้ เงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานไม่พอในบางครั้งยังไม่มีการวางแผนการผลิต ต่างคนต่างผลิตทำให้จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่คงที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ทัดมี ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพจักสานด้วยไม้ไผ่บ้านน้อยจาง พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มยังไม่มี การประยุกต์ ปรับปรุง และพัฒนาสินค้าให้มีรูปแบบแปลกใหม่ มีคุณภาพได้มาตรฐาน การบริหารจัดการภายในกลุ่ม ยังขาด การบูรณาการร่วมกัน ตลอดจนการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

ของกลุ่ม การตลาดของกลุ่มยังขาดทักษะในด้านการตลาดเชิง ปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ ไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับ กระบวนการผลิต กลุ่มไม่สามารถพึ่งตนเองได้รอคอยความช่วยเหลือจากภายนอก [4]

แนวทางพัฒนากลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม ให้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ภายในกลุ่ม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุน ในด้านต่างๆ ทั้งด้านงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม การตลาด ถ้าหากต่อองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องโดยบูรณาการทุก ภาคส่วนในการพัฒนาสินค้าและสร้างความแตกต่างให้กับ ผลิตภัณฑ์ สร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันในตลาด และกลุ่ม จะต้องพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น การแสดงบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้แทนผู้นำกลุ่มการบริหารมี ความเสียสละและอดทน การบริหารงานด้วยความโปร่งใส มี คุณธรรม มีกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม หรือวัฒนธรรมกลุ่มที่มีความชัดเจน มีการประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ มีการปันผล อย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้มีการปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วม ในหมู่สมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนะพงษ์ ลาพิงค์ ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้ เข้มแข็ง พบว่า แนวทางการแก้ไขและพัฒนากลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพควรปรับจำนวนของสมาชิกกลุ่มให้อยู่ประมาณ 15-20 คน โดยเน้นให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมอย่างจริงจังควรใช้ หลักการวางแผน หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และ หลักความเสมอภาคในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ และควรมี การออกติดตามดำเนินงานของกลุ่มอาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรม/สัมมนา และศึกษา งานให้กับคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและศักยภาพกลุ่มอาชีพให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป[5]

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สมาชิกและคณะกรรมการจำเป็นอย่างไรที่จะต้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่ม วัตถุประสงค์กลุ่ม รวมทั้งมี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนากลุ่มจะช่วยให้สมาชิก กลุ่มมีบทบาทในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น มีความรู้สึกร่วมกัน ร่วมในการบริหารกลุ่ม ย่อมเป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมให้สมาชิก กลุ่มมีบทบาท อุดมการณ์ร่วมกันมีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีความรัก สามัคคีกัน รู้สึกมีความเป็นเจ้าของ

2. หน่วยงานงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ ภาครัฐเอกชน จำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุนใน ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ และองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ กลุ่มเพื่อ กลุ่มจะได้มีความรู้ และทักษะรอบด้านเหมือนกับนัก

ธุรกิจมืออาชีพสามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างราบรื่นและ ยั่งยืนบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง

3. กลุ่มจะต้องมีการบริหารจัดการกลุ่มให้มี ประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือ ผู้แทนผู้นำกลุ่มการบริหารมีความเสียสละและอดทน การ บริหารงานด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีกฎระเบียบข้อบังคับ กลุ่ม หรือวัฒนธรรมกลุ่มที่มีความชัดเจน มีโครงสร้างการบริหาร ที่ชัดเจน มีการประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนการ ดำเนินงานกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาดโดยเน้นศักยภาพ ของชุมชน ทรัพยากร ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยการปกครอง ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน อาจารย์ ดร.สถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาได้ให้ คำแนะนำและตรวจแก้ข้อบกพร่อง ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับ แนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่าง กว้างขวาง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้ งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ เงินภาษีทุกบาททุกสตางค์ของพี่น้องประชาชนทุกคน ที่ได้ให้ทุน ศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ, 2554
- [2] ปรีพจน์ วัฒนขำ และคณะ. (2552). การจัดการ ความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจอาหารชุมชน กรณีศึกษาบ้านติดต่อบ้านนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย. รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [3] สิทธิชัย อุตระกุล. (2540). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.
- [4] สุกัญญา ทศมี. (2554). ปัญหาในการบริหารจัดการของ กลุ่มอาชีพจากรีสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจำนง ตำบล พรรณา อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. รายงาน การศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [5] พัฒนะพงษ์ ลาพิงค์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน การสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. รายงานการค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.